

sig endogsaa til af, at han i Aar ikke havde angrebet Landbruget. Jeg tænker nu, det kommer af, at man ogsaa fra den Side i Aar føler sin ernæringsmæssige Afhængighed af Landbruget som Erhverv, og det er ikke praktisk at skælde den alt for stærkt ud, som bærer en over Vandstrømmen — i alt Fald ikke før man er kommet paa det tørre igen.

Desuden nærmer vi os jo nu ogsaa til Valget. Ja, Valget — jeg antager, at Tjenestemændene har ogsaa nok tænkt paa Valget, idet de kendte Regeringspartierne partipolitiske Hensyntagen, da de erklærede, at hvis de ikke fik deres Ønske opfyldt, vilde de strejke. De 50,000 Tjenestemænd bebudede, at de vilde bruge deres formentlige Magt til at standse hele Samfundets Arbejde, Samfærdelsesmidlerne o. s. v., fremkalde Nød og Sult for Befolkningen, noget, der jo dog først og fremmest vilde ramme Folk i Byerne og Tjenestemændene selv. Hvis de havde gjort Alvor af denne, som det forekommer mig, letsindige Trusel, tænker jeg, at Socialdemokraterne vilde være dem, som mest haardhændet havde vist dem til Rette. Men man kan jo til Tjenestemændenes Undskyldning sige, at de er blevet opmuntret til at vise deres Magt. Jeg glemmer aldrig, at da de store Lønningslove var til Behandling i 1908, stod den højtærede Konseilspræsident, det daværende ærede Medlem fra Ringsted (Zahle) bag ved mig der henne paa Pladsen og udtalte, vendt ud imod Funktionærerne: „Den Kraft, der har formaaet at lægge disse Forslag paa Tingets Bord, vil ogsaa vide at gennemføre dem, og Tjenestemændenes Haand vil falde tungt paa dem, som prøver paa at lægge de Forslag Hindringer i Vejen“. Det var jo en direkte Appel til Tjenestemændene om at bruge deres Magt. Jeg ser nu for Resten saadan paa det, at de 50,000 Tjenestemænd faar den Løn, de frivillig har meldt sig til at tjene for. De faar den ogsaa i kommende Aar, selv om Forholdene helt ændres, saa at den Sum, de nu faar, kan blive betragtet som en meget høj Løn, og de frie Erhvervs Udøvere maaske maa staa og slaas med den yderste Armod og mange af dem gaa fallit. Saaledes er jo Forholdet. De har ikke Chancen saaledes som de frie Erhverv, men de har valgt det sikre, og de ved, at naar de bliver ældre, faar de Pension. Jeg undlader ikke her at bemærke, at jeg og mit Parti har stemt for de 37 Mill. Kr. paa Dyrtidstillægsloven, fordi vi erkender, at et Tillæg under de foreliggende Forhold er paakrævet. Men jeg finder, at det er at give et slet Eksempel

saadan paa Forhaand at true Samfundet. Tjenestemændene maa være Samfundets Tjenere og ikke dets Herskere gennem Trusler. Landbruget har været vilkaarligt behandlet gennem den kortsynede Maksimalkrisepolitik, der har været ført de to første Krigsaar, da man lod Landbruget alene bære Byrden ved at forsyne hele Befolkningen med billigt Brød og Flæsk, ja, jeg kan tilføje Kød, thi, som bekendt, har Landbrugerne ofret 10 Mill. Kr. det sidst forløbne Aar paa at bringe Prisen paa Kød til Hjemmeforbruget ned, og nu fratager man dem det Korn, som skulde være Grundlaget for deres Funktion! Jeg beder den høje Rigsdag tænke sig, at Landmændene sagde som Tjenestemændene: Vi bryder os ikke om de andre i Landet, vi bryder os ikke om, at alting gaar i Staa, som Tjenestemændene jo sagde, vi vil have det saadan, som det passer os, og faar vi ikke det, strejker vi! Det vil sige: Vi rører os ikke, vi udleverer intet, Staten maa selv tage, hvad den vil have! Hvis Tjenestemændenes Optræden er Tegn paa en god Opdragelse, som der er blevet sagt, saa vilde dette ogsaa fra Landbrugets Side være Tegn paa en god Opdragelse, men ingen af Delene er Tilfældet. Naar derfor den højtærede Indenrigsminister efter Referater i Bladene paa Møder ude i Landet har rost Tjenestemændene og fundet, at deres Optræden var Tegn paa god Opdragelse, mener jeg, at han dér for meget ser hen til, hvad der kan være partipolitisk indbringende, og tager for lidt samfundsmæssigt Hensyn, og det bør en Minister efter min Mening ikke gøre.

Den Behandling, som Landbruget og Landmændene har været Genstand for fra Regeringens og det radikale Partis Side, ivrig støttet, skal jeg indrømme, og dækket af Husmandsforeningernes øverste Leder, maa ikke og bør ikke forlede Landmændene til i mindste Maade at unddrage sig de Byrder, som Kornloven angaaende Høsten 1917 paalægger dem. De er nødvendige endnu, og ingen andre kan bære dem; ingen andre kan skaffe Brød til Landets Befolkning. Landmændene vil efter min Mening vise sig at være lovlydige Borgere; de vil sætte en Ære i at være det. Det har jeg udtalt ved enhver Lejlighed, hvor jeg har kunnet komme til det, og det vil jeg ogsaa stærkt understrege her. Vi maa hjælpes ad at staa de Tider igennem, som vi nu oplever; men samtidig mener jeg rigtignok, at Landbruget maa ruste sig til med Kraft at kræve det kunstige Regereri, som vi nu er under, ophævet, naar Krigen er forbi. Siden Jagten paa Landmændene, som den